Otázka: Občanské právo

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Tynka D.

OBČANSKÉ PRÁVO

- Soukromoprávní oblasti je občanské právo
- Přispívá k naplňování občanských práv a svobod, zejména ochrany osobnosti a nedotknutelnosti vlastnictví
- *Občanské právo* – upravuje vzájemné vztahy mezi občany navzájem

1. FO a PO mezi občany
2. Stát mezi občany

PRAMEN : Občanský zákoník

MAJETKOVÉ PRÁVO

- Majetková práva jsou rozdělena na absolutní a relativní podle jejich působení na účastníky právních vztahu

SCHÉMA MAJETKOVÉHO PRÁVA

Absolutní majetkové právo

1.věcná práva k věcem vlastním

- Vlastnictví – Držba
- Spoluvlastnictví
- Právo duševního vlastnictví

2. věcná práva k věcem cizím

- Právo stavby
- Věcné břemeno
- Zástavní právo
- Zadržovací právo

3.dědické právo

Relativní majetkové právo

1. Obecná ustanovení o závazcích

- Obsah
- Vznik
- Odpovědnost za vady
- Změny závazků
- Zajištění
- Zánik

2. Závazky z právních jednání

– Darování – Licence

– Koupě – Výprosa

– Směna – Výpůjčka

– Nájem – Zápůjčka

– Pacht – Úvěr

– Dílo

3. Závazky protiprávních jednání

– Odpovědnost za škodu

– Odpovědnost za nemajetkovou újmu

Absolutní majetková práva

- Působí všeobecně každé osobě takovým právem je vlastnictví
- Vlastník má nad svým majetkem absolutní moc

1. Věcná práva k věcem vlastním

Dražba – je ovládání věcí

držitel není vlastníkem, ale nakládá s věcí jako by mu patřila jeho držba je :

a) Oprávněná (poctivá) – vlastník, dědic

- Poctiví držitel – ten kdo věc koupil v dobré víře neví, že prodejce je zloděj, který věc

ukradl

b) Neoprávněná nebo nepoctivá držba – zloděj

- Nálezce – který nalezenou věc neodevzdá je povinen vrátit věc buď polici,

majiteli nebo obecnímu úřadu

- U movitých věcech je vydržecí doba (poctivá nepřetržitá držba) 3 roky a u nemovitých 10 let

Vlastnictví – nejvýznamnější absolutní právo zakotveno v listině práv a svobod

Nabytí vlastnictví – Smlouvou – kupní nebo darovací

– Rozhodnutí státního orgánu – vyvlastnění

– Jinou skutečností – vyvlastnění

– Děděním

- Vlastník pozemku – ovocné stromy u plotu které jsou na druhé straně jsou naše

– úpravy pozemku musí být upraveny, tak by nevadili sousedovi

Spoluvlastnictví – *vzniká buď*: 1. Děděním

2. Společnou investicí

- Podíl spoluvlastnictví podle toho kolik je osob 3 sourozenci

Právo duševního vlastnictví (autorská práva) – *Autor má právo* :

1. Rozhodovat o jeho uveřejnění

2. Udílet souhlas jeho užití

3. Mají právo na odměnu za tvůrčí práci

- Podobnou ochranu má průmyslové vlastnictví (vynálezy, zlepšovací zařízení)

PRAMEN : Zákon o právu autorském

2. Věcná práva k věcem cizím

Právo stavby – *nabývá se* : a) smlouvou mezi stavebníkem a vlastníkem pozemku

b) vydržením

c) rozhodnutí orgánu veřejné moci (pozemek obce)

Věcná břemena – *dělení* :

1) pozemkové – celkem 10

a) Inženýrské sítě (společná studna)

b) Cesty

c) Pastvy

2) osobní

a) užívací právo

b) služebnost bytu i domu

c) požívací právo – věc užívat a brát zní výnosy (plody v zahradě jsou vlastníka)

- Služebnost *vzniká* smlouvou, pořízením pro případ smrti, vydržením
- Všechny body ve smlouvě musí být zapsány do Katastrálního úřadu

- Služebnost *zaniká :*

1. Změnou služebné věci (neslouží k původním účelům)
2. Uplynutí doby
3. Smrtí oprávněného člověka
4. Zánikem PO (cestu používá firma)

Zástavní právo – zatavená může být každá věc, s kterou lze obchodovat (věci movité či nemovité, cenné

papíry)

– zřizuje se zástavní smlouvou

- Pokud dlužník věřiteli nezaplatí zástava se s peněží ve veřejné dražbě

Zadržovací právo – pokud dlužník věřiteli splatí pohledávku věc mu je navracená

3. Dědické právo – je souhrn právních norem, které upravují převod majetku zemřelého (zůstavitele) na

jeho právního nástupce (dědic)

– dědit mohou FO i PO

– Odúmrť = nedědí-li žádný dědic pozůstalost připadá státu

– dědí se :

1. Na základě závěti (vyjadřuje přání zůstavitele)

2. Dědické smlouvy

3. Ze zákona (dědí příbuzný a blízké osoby podle dědických tříd)

- Potomci jsou neopomenutelní dědici – mají právo na podíl z pozůstalosti, nezletilý dědic musí dostat zákonného podílu

Oprávnění pohledávka – vyplívají ze smluv

Povinnost dluh (závazek)

Oprávněná osoba věřitel – stojí proti sobě x

Povinná osoba dlužník – x

Relativní majetková práva

Obecná ustanovení o závazcích

1. Obsah

a) něco dát – dům na základě kupní nebo darovací smlouvy

b) něco vykonat – podle smlouvy o dílo zhotovení výrobku

c) něco strpět – umožnit užívání bytu podle nájemní smlouvy

2. Vznik – a) smlouva – pracovní, vznik závazků – vyplatit mzdu

b) jiné právní jednání – vyhlášení veřejné soutěže vznik závazků – poskytnout cenu

c) jiné právní skutečnosti – způsobena škoda uhradit škodu

3. Odpovědnost za vady – *podle ujednání* :

1. Podle povahy
2. Podle účelu
3. Podle ujednání

- *Převodce je odpovědný za*:

a) vady faktické – věc je poškozena a nemůže sloužit svému účelu)

b) vady právní – spočívá v tom že třetí osoba si na věc činí nárok, protože převodce porušil její právo

Zcizení = je legální převod majetku do cizích rukou

Odcizení = krádež

Převodce = neodpovídá za vady

4. Změny závazků – *týkají se* :

a) obsahu

b) účastníku

- Zásadně se uskutečňuje dohodou účastníků

5. Zajištění závazků – státem, *pomocí* :

a) Zástavního práva

b) Zadržovacího práva

- *Dluh lze zajistit* :
  1. Jistou
  2. Ručením
  3. Finanční zárukou
  4. Zajišťovacím převodem

Regres = když ručitel dluh splní může od dlužníka požadovat náhradu

6. Zánik závazků

1. Splnění závazků = dluh splacen
2. Dohodou
3. Nemožnost plnění
4. Uplynutí doby
5. Smrt dlužníka a věřitele

1. Závazky z právních jednáních

Darování – Dárce Obdarovaní

- Darovací smlouvou – Dárce bezplatně předává věc obdarovaným, který dar přijímá při darování nemovitosti smlouva musí být vždy písemná

Koupě – Prodávající Kupující

- Kupní smlouva *může být* :

1. Ústní

2. Písemná – povinná při koupi nemovitosti musí být napsána v

Katastru nemovitosti

- nepředá-li prodávající *předmět ve správné*: a) Jakosti

b) Dohodnuté množství

c) Provedení práce nebo činnosti

- při porušení smlouvy *máme právo na* :

1. odstranění vady dopravou

2. slevy s kupní ceny

3. dodání nové věci nebo chybějící věci

4. odstoupení od smlouvy (do 14 dní)

Směna – Směnou smlouvou se vyměňuje věc za věc

Nájem – Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a

nájemce se zavazuje platit nájemné

Pácht – Pachtovní smlouvou propachtovatel (pronajímatel) přenechává pachtýři (nájemci) věc k dočasnému

používání a pachtýř se zavazuje platit za pachtovné nebo poskytnout propachtovateli část výnosu

z věci.

- Může se jednat o zemědělské půdy
- Pacht neslouží pouze k užívání, ale poskytuje výnosy nebo plody

Dílo – Smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést pro objednavatele dílo a objednavatel se zavazuje dílo

převzít a zaplatit za ně dohodnutou cenu

Licence – Licenční smlouvou poskytovatel dává nabyvateli oprávnění – licenci k výkonu práva duševního

vlastnictví za dohodnutou cenu

a) Licenční smlouva autorská – využívá autorských práv a autorského zákona (literatura,

sochařství, malířství)

b) Licenční smlouva k předmětům průmyslových práv – využívá zákona o vynálezech a

zlepšovacích návrhu

– zákon o ochraně průmyslových vzorů

Patent = ochrana vynálezů a průmyslových vzorů

Výprosa – vzniká přenechání věci bezplatně k užívání bez ujednání na jakou dobu

– kdo věc přenechal, může požadovat vrácení kdykoliv

Výpůjčka – vzniká přenechání věc bezplatně k užívání na dohodnutou dobu

– vypůjčitel není oprávněn přenechat užívání věci jiné osobě bez souhlasu půjčitele

Zápůjčka – přenechává zapůjčitel vydlužiteli zatupitelnou věc, aby ji použil a po čase vrátil (při peněžité

zápůjčce se sjednávají úroky při nepeněžité – větší množství věcí)

Úvěr – úvěrující se zavazuje úvěrovanému poskytnout peněžní prostředky a úvěrovaní je povinen vrátit tyto

prostředky do ujednané doby a zaplatit za něj úrok

- Úvěry bankovní – poskytují bankovní domy (banky, spořitelny)
- Úvěry nebankovní – lichváři (agentury, soukromé osoby)

Lichva = trestní čin, kterého se dopustí ten, kdo zneužije něčí rozumové slabosti nebo nezkušenosti a

poskytne mu službu za kterou požaduje příliš vysoký úrok

2. Závazky z protiprávní jednání

Odpovědnost za škodu – škodou se rozumí znehodnocení, které lze vyjádřit penězi

Odpovědnost za nemajetkovou újmu – je protiprávní zásah do osobních práv člověka (oceňuje se a

odčiňuje penězi)

Obecná odpovědnost – má FO i PO

– *Odpovídá za* :

1. Co sama způsobila porušením povinnosti

2. i za škodu, kterou při její činnosti způsobily jiné osoby (zaměstnanci)

3. Každý je odpovědní také za škody způsobené jeho zvířaty nebo věcmi (omítkou z neudržované stavby)

ODPOVĚDNOST

za majetkovou újmu

újma na osobních právech člověka

za škodu

na majetku

na zdraví